

Elektros ir dujų rinkų apžvalga

Kainos ir prognozės / 2022 m. birželis

ELEKTRA

Vidutinės mėnesio „Nord Pool“ biržos elektros energijos [kainos](#) Lietuvos kainų zonoje

36 % ↑
nuo praėjusio mėn.

BIRŽELIS

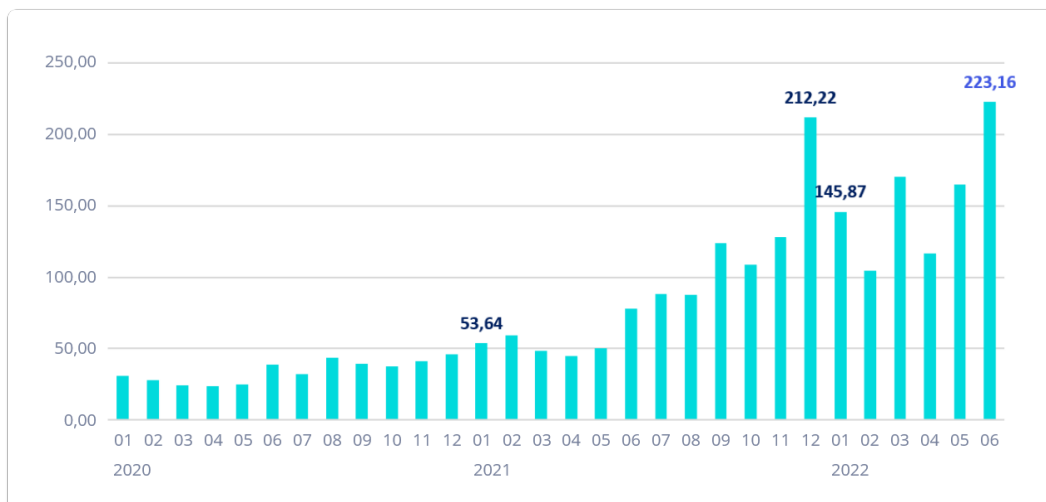
223,16 Eur / MWh

GEGUŽĖ

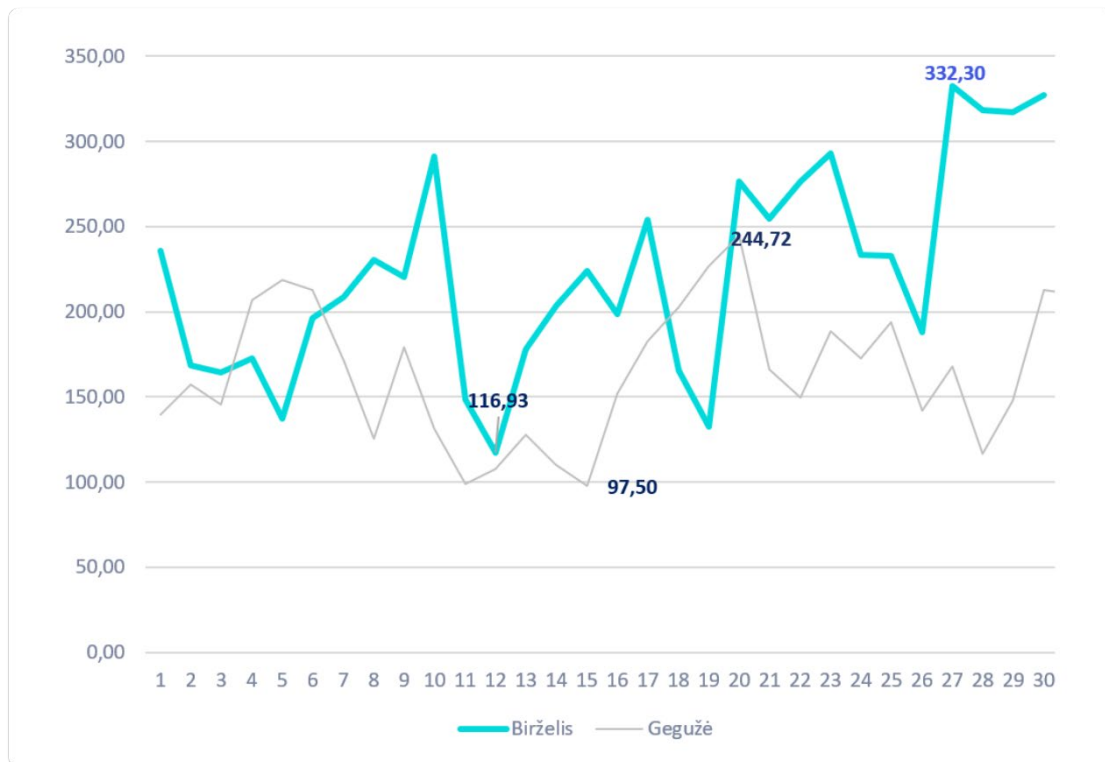
164,71 Eur / MWh

Didžioji dalis „Ignitis“ verslo klientų elektros energiją perka vadovaujantis elektros energijos biržos „Nord Pool“ kainomis Lietuvos kainų zonoje, susietomis su didmenine rinka.

Biržos kainai tiekėjas nedaro įtakos, o kainos pokyčius lemia tokie veiksniai kaip: Europoje ir kitose pasaulio šalyse besiklostančios situacijos, susijusios su energetika, geopolitinė padėtis, permainingos oro sąlygos, elektrinių atjungimai dėl planuoto remonto ar nenumatytų gedimų, besikeisiančios apyvartinių taršos leidimų (ATL) kainos, klientų energijos vartojimo intensyvumas ir pan.

Vidutinė birželio dienos „Nord Pool“ kaina Lietuvos kainų zonoje

Birželį **aukščiausia** elektros energijos kaina buvo **332,30 Eur/MWh** (birželio 27 d.), o **žemiausia** – **116,93 Eur/MWh** (birželio 12 d.). Kas lėmė tokius kainų šuolius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Birželio mėnesį elektros energijos kainą formavę veiksniai:

Planinis jungties remontas

Birželis prasidėjo apribotomis importo galimybėmis iš Švedijos – buvo taisoma „NordBalt“ jungtis tarp Lietuvos ir Švedijos, kas ribojo elektros energijos patekimą į Baltijos šalis per šią jungtį. Trūkstamą elektros energiją užtikrino šiluminės elektrinės ir importas per „LitPol Link“ jungtį iš Vakarų Europos valstybių. Taigi, nuo pat pirmų dienų didmeninės elektros rinkos kainos „Nord Pool“ biržoje kilo.

Karšti orai

Nuo birželio vidurio kylanti temperatūra sukėlė poreikį įjungti kondicionierius. Išaugusi elektros energijos paklausa tam tikromis valandomis Lietuvoje formavo 500 Eur/MWh kainą.

Atidėtas elektrinės paleidimas

Suomijos „Olkiluoto“ atominės elektrinės 3-iasis reaktorius pradėjo veikti 2021 m. gruodį bandomuoju režimu – 12 metų vėliau nei planuota. Nuo birželio 18 dienos reaktorius turėjęs būti paleistas veikti, tačiau startas atidėtas. Bloko galia turėtų pasiekti 1.650 megavatų ir pagaminti apie 14% Suomijos suvartojamos elektros energijos. Planams nesirealizavus, elektros kainos išliko aukštame lygmenyje.

Rusijos sprendimų įtaka dėl gamtinių dujų

Birželį trečią savaitę Rusijos sprendimas 60 proc. riboti gamtinių dujų tiekimą per „Nord Stream 1“ dujotiekį, kuriuo sujungtos Rusija su Vokietija, padidino energetinę įtampą Vakarų Europos regione ir nulėmė didesnes elektros kainas Lietuvoje.

Ateities tendencijos

Elektros energijos kainas prognozuoti yra vis dar sudėtinga, nes rinka labai įsitempusi ir volatili*:

Dujotiekio „Nord Stream 1“ remontas

Liepą planuojamas dujotiekio „Nord Stream 1“ remontas. Didžioji dauguma energetikos ekspertų teigia, jog po aptarnavimo darbų dujotiekis gali ir nebūti įjungtas. Toks scenarijus stipriai paveiktų visą Europą, tuo pačiu, žinoma, ir elektros energijos kainas.

Svarbu!

Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT) 2022-06-07 nutarimu Nr. [O3E-860 patvirtino](#) 2022 metų AB „Energinės skirstymo operatorius“ (ESO) elektros energijos **persiuntimo paslaugos kainas nuo 2022-08-01** (buitiniams klientams kainos keisis nuo 2022-07-01). Verslui šios kainos pakils kone dvigubai, tačiau kaina už viešuosius interesus atitinkančių paslaugas (VIAP) bus lygi 0 Eur/kWh.

Jei dar neturite įsirengę saulės elektrinės – pats metas apie tai rimtai svarstyti. Efektyvus energijos vartojimas jums taip pat gali padėti sumažinti išlaidas už elektros energiją.

DUJOS

Birželio mėnesio „GET Baltic“ biržos Lietuvos prekybos aikštelėje BGSi indekso **kaina**

0,3% ↓
nuo praėjusio mėn.

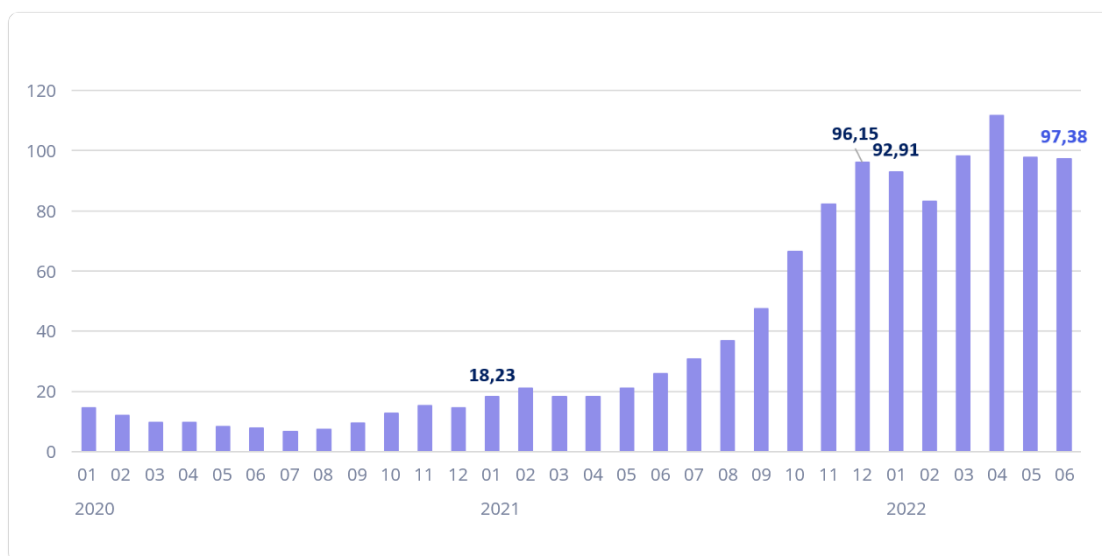
BIRŽELIS

97,38 Eur / MWh

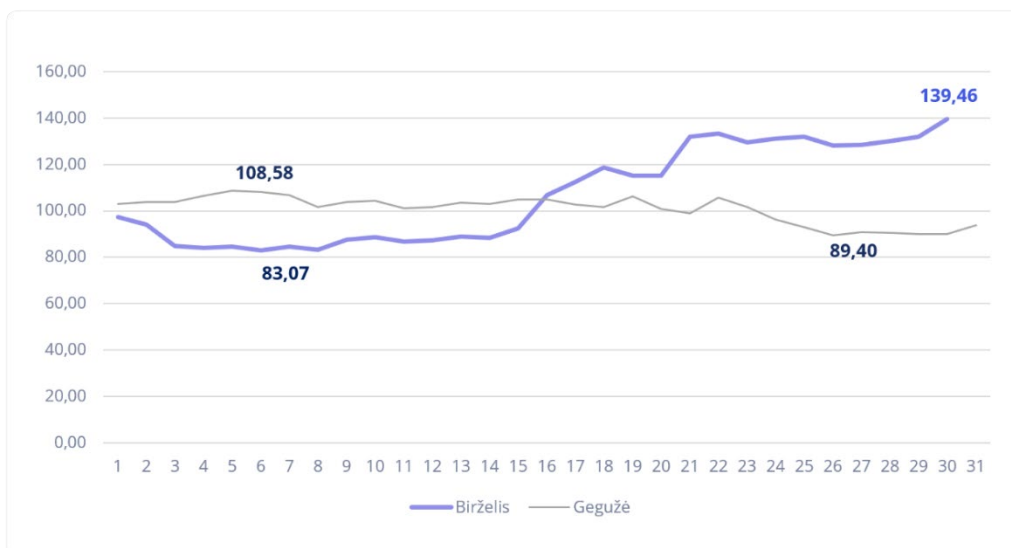
GEGUŽĖ

97,64 Eur / MWh

Dauguma „Ignitis“ verslo klientų gamtines dujas perka vadovaudamiesi gamtinių dujų biržų indeksų: Nyderlandų TTFI ir Baltijos šalių BGSi Lietuvos kainų zonoje kainomis, susietomis su didmenine rinka. Pastarojo indekso dinamika:

Vidutinė birželio mėnesio dienos GET Baltic biržos **kaina** Lietuvos kainų zonoje

Birželį **aukščiausia** gamtinių dujų kaina buvo **139,46 Eur/MWh** (birželio 30 d.), o **žemiausia** – **83,07 Eur/MWh** (birželio 6 d.). Kas lėmė kainų pokyčius?

Svarbiausi mėnesio įvykiai

Birželio mėnesį dujų kainą formavę veiksniai:

Rusijos gamtinių dujų tiekimo ribojimai

Dujų pajėgumų ribojimai antrą birželio pusę net 30 proc. paveikė didmenines gamtinių dujų kainas. Šiuo metu Rusijos „Gazprom“ dujų eksportas į Europos Sąjungos šalis siekia apie 100 mln. m³ per parą (arba 1 suskystintų gamtinių dujų (SGD) laivą per tą patį laikotarpį), kai įprastai šis tiekimas siekdavo apie 400 mln. m³ per parą (arba 4 SGD laivus). Dėl šios priežasties sulėtėjo gamtinių dujų požeminių saugyklų tolimesnis užpildymas žiemos laikotarpiui.

Vertinama, kad šiuo metu rusiškų dujų tiekimas apribotas arba visiškai sustabdytas 12 iš 27 Europos sąjungos narių.

Nelaimė JAV SGD terminale

Dar vienas neplanuotas įvykis, sumažinęs gamtinių dujų tiekimą į Europą - Freeport SGD terminalo (JAV) eksporto sustabdymas dėl įvykusio sprogo. Skelbiama, kad šis terminalas veiklos neatnaujins 3 mėnesius, o gal net iki šių metų pabaigos. Freeport terminalas sudaro penktadalį viso JAV SGD tiekimo.

TTF indekso kainos lygis

Ateities sandorių rinkoje ICE Nyderlandų gamtinių dujų indeksas TTF, geriausiai atspindintis gamtinių dujų kainos lygį Europoje, **liepos** mėnesiui padidėjo 11 proc. nei birželiui taikyta kaina. Būtų sunku tikėtis, kad kainos ženkliai kristų Rusijos „Gazprom“ mažinant dujų tiekimą Europai bei lėtėjant Europos požeminių dujų saugyklų pildymui. Kainoms įtakos turės ir Azijos SGD poreikis, kuris pastebimai pradėjo augti birželio pabaigoje tvyrant karščio bangoms rytinėse Azijos šalyse.

Ateities tendencijos

Dėl situacijos Ukrainoje ypatingai sudėtinga prognozuoti kainas, nes rinka labai įsitempusi ir nestabili:

Spėlionės dėl dujotiekio paleidimo po remonto

Jei nutiks, kad po „Nord Stream I“ dujotiekio remonto rusiškų dujų tiekimas nebus atnaujintas į Vokietiją, pastaroji ir kitos Europos Sąjungos šalys, tikėtina, susidurtų su dujų tiekimo ribojimu pramonei ir kitiems sektoriams bei Europos nustatytų požeminių dujų saugyklų užpildymo tikslų neįgyvendinimu (80 proc. iki lapkričio 1 dienos). Tai atsiliepia ir ateities sandorių kainoms, kurios ateinančios žiemos metu pakilo iki 135 Eur/MWh.

Reikšmingi JAV planai

JAV bendrovė „Cheniere Energy“ paskelbė apie priimtą galutinį investicinį sprendimą (FID) plėsti savo Corpus Christi terminalą. Šio terminalo SGD skystinimo pajėgumai papildomai išaugs 10,5 mln. tonų per metus. Tai jau antras FID sprendimas JAV šiais metais. Gegužės mėnesį kita JAV bendrovė „Venture Global“ priėmė FID sprendimą statyti naują terminalą Plaquemines LNG, kurio metiniai nominalūs SGD skystinimo pajėgumai sieks 13 mln. tonų per metus. Pastarasis terminalas veiklą pradės 2024-2025 metais.

Svarbu!

„Ignitis“ užtikrina savo klientams gamtinių dujų tiekimą ir toliau sparčiai didina SGD panaudojimą: iki metų pabaigos SGD terminalą pasieks dar 6 įsigyti SGD laivai (liepos 19 d., rugpjūčio pradžioje ir pabaigoje, spalį, lapkritį ir gruodį).

VERT **patvirtino** AB „Amber Grid“ gamtinių dujų **perdavimo** paslaugų [kainas nuo 2023 m.](#) Bendrai pajėgumų kainos padidės 30 proc., o dedamoji už perduotą kiekį nepakis.

IGNITIS naujienos

Lietuvos elektrinio mobilumo forumas

Birželio 17 d. vyko pirmasis „Ignitis ON“ organizuotas „Lietuvos elektrinio mobilumo forumas“. Dėkojame visiems prisijungusiems ir dalyvavusiems! Kas nespėjo ar neturėjo galimybės prisijungti, dalinamės forumo pranešimais video formatu.

[Forumo pranešimai](#)

[Atsakymai į auditorijos klausimus](#)

Švaresnėms gamybos technologijoms bus paskirstyta 40 mln. eurų ES investicijų

„Artimiausiu metu pakviesime verslus teikti paraiškas gauti paramą, kad pramonė galėtų padidinti energijos vartojimo efektyvumą bei sparčiau pereiti prie atsinaujinančių išteklių naudojimo. Šios investicijos aktualios ne tik dėl klimato kaitos, bet ir dėl šiandieninės situacijos. Mums gyvybiškai svarbu užtikrinti, kad pramonė būtų atspari energijos kainų svyravimams“, – sako ekonomikos ir inovacijų ministrė Aušrinė Armonaitė.

[Skaitykite plačiau](#)

Ar žinojote, kad...

ELEKTRA

- Kai pradės veikti Suomijos Olkiluoto atominės elektrinės 3-iasis reaktorius, bus galingiausias suslėgto vandens reaktorius (EPR), veikiantis Europoje. Prancūzijoje sukonstruotas šis EPR yra pirmasis naujo tipo reaktorius, pastatytas Europoje po 1986 metų Černobylio katastrofos. Vienintelis kitas toks jau veikiantis šio tipo reaktorius yra Kinijoje.
- 2022-06-28 Seime patvirtintas „[Proveržio paketas](#)“, kuriuo:
 - mažinami biurokratiniai trukdžiai žaliosios energetikos plėtrai ir energetiniam efektyvumui;

- patvirtintos palankios sąlygos gaminantiems vartotojams (GV);
- bus skirta parama socialiai jautrioms visuomenės grupėms;
- atsisakoma plėtros ir elektros gamybos leidimų visiems GV;
- neberibojama GV elektrinės įrengtoji galia (iki šiol GV galėjo įsirengti iki 1000 kW galios elektrines);
- GV elektros energija (jos perteklius) bus kaupiama tinkluose 2 metus, o nebe vienerius;
- nebūtiniai GV už pasinaudojimą elektros tinklais atsiskaitinės pagal pasirinktą elektros energijos persiuntimo paslaugos tarifą (panaikinti 4 atsiskaitymo būdai).

DUJOS

- Nuo karo pradžios pasaulinėje SGD rinkoje stebimas didelis ženklių investicijų srautas į naujų SGD terminalų infrastruktūros plėtrą. Tiek JAV, tiek Pietų Amerikoje skelbiama apie naujus SGD skystinimo projektus, kurie dar iki karo Ukrainoje pradžios nebuvo laikomi kaip „perspektyvūs“. Tačiau Europai nosisukant nuo rusiškų dujų tiekimo, alternatyvų pirmiausia yra ieškoma Amerikoje, kurioje glūdi vieni didžiausių pasaulyje gamtinių dujų resursai. O kalbant apie naujus SGD išdujinimo terminalus, didžiausia plėtra numatoma Europoje dėl didelio SGD išdujinimo pajėgumų trūkumo. Tad šiuo metu siekiant tapti energetiškai nepriklausomomis nuo Rusijos, nemažai Europos šalių, įskaitant Vokietiją, paskelbė apie naujų SGD išdujinimo terminalų statybą. Ignitis vertinimu, vien Baltijos ir šiaurės Vakarų Europos šalyse iki 2025 metų turėti pradėti veikti papildomi 25 mlrd. m³ naujų SGD išdujinimo pajėgumų.